

RIISA

HR-2024-2188-A om «oppgjørstidspunktet»

Standardforskriften § 2-3.

Personskadeprosedyren. 13. mars 2025

Ina Henriette Rødnes

advokat

958 26 259

ihr@riisa.no

- › 30 advokater
- › Etablert i 1988
- › Ca. 200 årlige saker i retten
- › 90 sivile saker for Høyesterett
- › Bistår norske og internasjonale forsikringsforetak
- › Topprangert innenfor forsikringsrett i Norge i Legal 500
- › Beste forsikringsrettfirma i Advokatundersøkelsen de siste ti årene

- ◆ 1. Problemstillingen
- ◆ 2. HR-2024-2188-A
- ◆ 3. Hva nå?

Utmålingssystemet etter yrkesskedeforsikringsloven

- Påført inntektstap: Utmåles iht forskriften § 2-3
 - «Tapt inntekt i tiden fram til **oppgjørstidspunktet** erstattes individuelt, jf skadeserstatningsloven § 3-1»
- Fremtidig inntektstap: Utmåles iht forskriftens kap 3, standardiserte utmålingsregler

Utmålingssystemet etter yrkesskedeforsikringsloven

- Særlig høytlønnede skadelidte vil tjene på at «oppgjørstidspunktet» etter § 2-3 settes så sent som mulig, da perioden med individuell tapsutmåling blir lengre
- Tap i hjemmearbeidsevnen anses som en del av inntektstapet. Dette utmåles dermed individuelt frem til oppgjørstidspunktet, men omfattes av grunnerstatningen hva gjelder fremtidig periode. Forsterkende effekt.

Utmålingssystemet etter yrkesskedeforsikringsloven

- Partene kan være uenige om mye, men som regel enige om hva som utgjør full erstatning etter forskriften kapittel 3
- Tidligere: Ved eventuell full utbetaling av grunnerstatning, ble denne erstatningsposten ansett fullt oppgjort med frigjørende virkning for selskapet. Påført inntektstap ble deretter utmålt frem til det tidspunktet. Utbetalingstidspunktet ble dermed ansett å være «oppgjørstidspunktet», jf forskriften § 3-2

Dom avsagt 29. november 2024

- En helikopterpilot utviklet tinnitus og lydømfintlighet
- Arbeidsufør fra november 2016.
- Forsikringselskapet utbetalte standardisert erstatning i 2019, men ikke påført inntektstap.

Spørsmålet for Høyesterett:

Hva ligger i «oppgjørstidspunktet», jf forskriften § 2-3?

Med andre ord – når skal skjæringstidspunktet mellom påført og fremtidig inntektstap settes?

For arbeidstaker utgjorde forskjellen mellom utbetalingstidspunktet og domstidspunktet et betydelig beløp.

Partenes syn

- Forsikringssselskapet: Oppgjørstidspunktet oppstår når selskapet utbetaler standardisert erstatning
- Skadelidte: Oppgjørstidspunktet må være når partene rent faktisk blir enige alternativt ved domstidspunkt

Høyesterett ga medhold til skadelidte:

- Oppgjørstidspunktet er det tidspunktet når partene er enige om oppgjøret, eller ved uenighet og domstolsbehandling, domstidspunktet

Konsekvenser

- Gir skadelidte mer kontroll over eget erstatningsoppgjør
- Vil potensielt kunne føre til høyere erstatningsoppgjør i enkelte saker
- Flere søksmål?

Konsekvenser

- Selskapene vil måtte revurdere eventuell tidligere praksis med tidlig delutbetaling av grunnerstatning, da utbetaling av grunnerstatning i en tidlig fase med hensikt om å oppnå et skjæringstidspunkt ikke lenger vil ha samme tiltenkte effekt.
- Selskapene vil likevel fortsatt ha behov for avklaring og fremdrift.
- Særskilt varsel om foreldelse
- Endringer på vei. Lavere kapitaliseringsrente m.m. Dette vil gi høyere utmålt grunnerstatning. Problemstillingen blir da muligens mindre aktuell i flere tilfeller

Hva vil det si å være enige om oppgjøret?

- Potensielt flere tvister om når enighet faktisk forelå
- Eksplisitt aksept vs aksept ved utvist passivitet → og alt mellom
- Partene bør være bevisst problemstillingen
- Notoritet rundt forhandlingene. Sikre dokumentasjon på enighet

Hva ved ensidig oppgjør av både påført og fremtidig inntektstap?

- Hva hvis selskapet gjør opp både påført og fremtidig inntektstap, altså fullt oppgjør av skadelidtes inntektstap
- Dommen fra Høyesterett omhandlet tilfelle hvor det var gjort *delbetaling* av inntektstapet:

«Denne nære sammenhengen og innbyrdes avhengigheten medfører at **spørsmålet i saken her** er om forsikringsselskapet, **ved** å foreta en **delbetaling** av erstatning for tapt inntekt, ensidig kan bestemme oppgjørstidspunktet.»

Hva ved ensidig oppgjør av både påført og fremtidig inntektstap?

«En **delbetaling** gir derfor ikke debitor rett til ensidig å definere størrelsen på erstatningskravet.»

«Andre reelle hensyn peker i retning av at en ensidig **delbetaling** ikke kan anses som oppgjørstidspunkt»

«Videre ville det skape en ubalanse mellom partene dersom selskapene ensidig skulle kunne påvirke oppgjøret ved å **utbetale en del av erstatningen** for inntektstap, grunnerstatningen, **uten å påta seg ansvar for den andre delen i form av lidt tap.** Dette kan være uheldig når de to delene av erstatning for inntektstap er innbyrdes avhengige»

Hva hvis partene er uenige om øvrige erstatningsposter?

- Kan oppgjørstidspunktet/skjæringspunktet mellom påført inntektstap og fremtidig inntektstap påvirkes av at det ikke foreligger enighet mellom partene om andre erstatningsposter? For eksempel menerstatning eller utgiftserstatning?
- Kan ikke utlede av dommen at partene må være enige også om andre erstatningsposter enn inntektstapet. Høyesterett innleder i avsnitt 2:

«Saken gjelder skillet mellom tapt inntekt og tap av fremtidig inntekt ved yrkesskade. Spørsmålet er hva som skal anses som «oppgjørstidspunktet» i forskrift om standardisert erstatning etter lov om yrkesskadeforsikring § 2-3»